

Polskie i dotyczące Polski prace odonatologiczne. 18. Rok 2019
Polish and dedicated to Poland odonatological papers. 18. The year 2019

Paweł Buczyński¹, Grzegorz Tończyk²

¹Katedra Zoologii i Ochrony Przyrody, Instytut Nauk Biologicznych, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, ul. Akademicka 19, 20-033 Lublin; e-mail: pawbucz@gmail.com

²Katedra Zoologii Bezkręgowców i Hydrobiologii, Uniwersytet Łódzki, ul. Banacha 12/16, 90-237 Łódź; e-mail: tonczyk.grzegorz@gmail.com

Abstract The authors present a list of Polish and dedicated to Poland odonatological papers that were published in the year 2019. In the reported time period, 38 publications of various kind were published, and one PhD thesis and one Msc thesis were created.

Key Words. Odonata, dragonflies, bibliography, 2019, Poland, Polish authors.

Poniżej zestawiamy prace na temat ważek Polski i/lub stworzone przez odonatologów polskich, które ukazały się w roku kalendarzowym 2019. Jako pierwszy podany jest tytuł w języku publikacji, po myślniku – tytuł w języku angielskim, o ile taki zamieszczono. Jeśli go nie ma, w nawiasie kwadratowym podano tłumaczenie własne tytułu na język angielski.

Monografie

1. TYAGI B.K. 2019. Dr Bastiaan KIAUTA. Odonatologist and Polymath. His Life, Works and Universe. Scientific Publishers, Jodhpur.¹

Artykuły i doniesienia naukowe

1. BIELCZYŃSKA A. 2019. Wind exposure as a factor influencing the littoral macrozoobenthic community: a methodological approach and preliminary findings. *Limnological Review*, 19 (3): 113-123.
2. BUCZYŃSKA E., BUCZYŃSKI P. 2019. Aquatic Insects of Man-Made Habitats: Environmental Factors Determining the Distribution of Caddisflies (Trichoptera), Dragonflies (Odonata) and Beetles (Coleoptera) in Acidic Peat Pools. *Journal of Insect Science*, 19 (1): 17.
3. BUCZYŃSKA E., BUCZYŃSKI P. 2019. Survival under anthropogenic impact: the response of dragonflies (Odonata), beetles (Coleoptera) and caddisflies (Trichoptera) to environmental disturbances in a two-way industrial canal system (central Poland). *PeerJ*, 6: e6215.

¹ w tej biografii nie tylko uznanego naukowca, ale i wybitnego organizatora życia naukowego, wzmiankowane są kontakty bohatera z odonatologami polskimi i ich wkład w tworzenie Odonatological Abstracts; podane są też informacje o biuletynie „Odonatrix”

4. BUCZYŃSKI P., BIELAK-BIELECKI P. 2019. Materiały do poznania ważek (Odonata) rzek i jezior Polski środkowo-wschodniej. – Materials to the knowledge of dragonflies (Odonata) of rivers and lakes in Central Eastern Poland. Notatki Entomologiczne, 4 (2): 1-10.
5. BUCZYŃSKI P., BUCZYŃSKA E. 2019. First records of *Gomphus vulgatissimus* (L.) (Odonata: Libellulidae) and *Oulimnius major* (REY) (Coleoptera: Elmidae) in Southwestern England (Great Britain) with other insect records from Devon County. Wiadomości Entomologiczne, 38 (2): 120-121.
6. BUCZYŃSKI P., BUCZYŃSKA E., MICHALCZUK W. 2019. From Southern Balkans to Western Russia: Do First Polish Records of *Pantala flavescens* (FABRICIUS, 1798) (Odonata: Libellulidae) Indicate a Migration Route? Journal of the Entomological Research Society, 21 (1): 11-16.
7. BUCZYŃSKI P., GÓRAL N., KUŚNIERZ A., POLAK M., TARKOWSKI A., WRÓBEL A. 2019. Materiały do znajomości ważek (Odonata) Suwalszczyzny i Podlasia (Polska północno-wschodnia). – New records of dragonflies (Odonata) from the Suwałki and Podlasie regions in north-eastern Poland. Odonatrix, 15 (10): 1-7.
8. BUCZYŃSKI P., KUSAL K., TOŃCZYK G., MIKOŁAJCZUK P., BOBREK M., BOBREK R., CZECHOWSKI P., DŁUGOSZ I., DŁUGOSZ M., DUBICKA A., DUMNICKA E., GOC M., GOŁĄB M.J., GÓRAL N., HADWICZAK M., HOLNICKI-SZULC F., JĘDRO G., JIRAK-LESZCZYŃSKA A., KUSAL B., MIŁACZEWSKA E., MISZTA A., MORAWSKI M., RACZYŃSKI M., ŚNIEGULA S., ŚWITAŁA M., TARKOWSKI A., WOŹNIAK S. 2019. Ważki (Odonata) stwierdzone w Puszczy Niepołomickiej i dolinie Raby podczas XVI Ogólnopolskiego Sympozjum Sekcji Odonatologicznej Polskiego Towarzystwa Entomologicznego (20-23.06.2019 r.). – Dragonflies (Odonata) recorded in the Niepołomice Forest and in the valley of the River Raba during the 16th Symposium of the Odonatological Section the Polish Entomological Society (June 20-23, 2019). Odonatrix, 15 (8): 1-16.
9. BUCZYŃSKI P., TARKOWSKI A. 2019. Lecicha południowa *Orthetrum brunneum* (FONSC.) (Odonata, Libellulidae) – 58. gatunek ważki stwierdzony w Poleskim Parku Narodowym. – Southern skimmer *Orthetrum brunneum* (FONSC.) (Odonata, Libellulidae) – 58th odonate species found in the Poleski National Park. Parki Narodowe i Rezerwaty Przyrody, 38 (2): 83-87.
10. BUCZYŃSKI P., TARKOWSKI A. 2019. Ważki (Odonata) rezerwatu przyrody „Jezioro Obradowskie” (Polesie Zachodnie). – Dragonflies (Odonata) of the nature reserve “Lake Obradowskie” (West Polesie). Parki Narodowe i Rezerwaty Przyrody, 38 (3-4): 17-30.
11. CELIŃSKI D., WOŁCZECKA M., KADEJ M., SMOLIS A., TARNAWSKI D. 2019. Pierwsze stanowisko zalotki większej *Leucorrhinia pectoralis* (CHARPENTIER, 1825) (Odonata: Libellulidae) w rezerwacie przyrody „Stawy Milickie” na Dolnym Śląsku. – The first record of *Leucorrhinia pectoralis* (CHARPENTIER, 1825) (Odonata: Libellulidae) in the “Stawy Milickie” Nature Reserve. Przyroda Sudetów, 22: 73-78.
12. CZECHOWSKI P. 2019. Dane o występowaniu szafranki czerwonej *Crocothemis erythraea* (BRULLÉ, 1832) (Odonata: Libellulidae) w województwie lubuskim (zachodnia Polska) z lat 2016-2018. – Data on the occurrence of the Broad Scarlet *Crocothemis erythraea* (BRULLÉ, 1832) (Odonata: Libellulidae) in Lubusz province (western Poland) in 2016-2018. Odonatrix, 15 (5): 1-8.
13. CZECHOWSKI P. 2019. Ważki Odonata projektowanego rezerwatu przyrody „Stawy koło Łazów” (województwo lubuskie). – Dragonflies Odonata in the planned nature reserve “Stawy koło Łazów” (Lubuskie province). Chrońmy Przyrodę Ojczystą, 75 (2): 113-124.

14. CZECHOWSKI P., DUBICKA A., HADWICZAK M., JĘDRO G. 2019. Nowe stanowisko żagnicy torfowcowej *Aeshna subarctica* WALKER, 1908 (Odonata: Aeshnidae) w południowej części województwa lubuskiego. – New stand of *Aeshna subarctica* WALKER, 1908 (Odonata: Aeshnidae) in southern part of Lubuskie voievodship. *Przegląd Przyrodniczy*, 30 (1): 52-58.
15. GOLAB M.J., JOHANSSON F., SNIĘGULA S. 2019. Let's mate here and now – seasonal constraints increase mating efficiency. *Ecological Entomology*, 44 (5): 623-629.
16. GRAND D., MARINOV M., JOURDAN H., COOK C., ROUYS S., MILLE S., THEUERKAUF J.² 2019. Distribution, habitats, phenology and conservation of New Caledonian Odonata. *Zootaxa*, 4640: 1-112.
17. JĘDRO G., ŻYDAŁOWICZ K. 2019. Nocna obserwacja *Sympetrum danae* (SULZER, 1776) (Odonata: Libellulidae) w Słowińskim Parku Narodowym. – Night-time record of *Sympetrum danae* (SULZER, 1776) (Odonata: Libellulidae) in the Słowiński National Park. *Odonatrix*, 15 (11): 1-2.
18. JĘDRO M., JĘDRO G., GOC M. 2019. Nadmorskie zagłębienie międzywydmowe jako specyficzne siedlisko ważek (Odonata) w Słowińskim Parku Narodowym. – Coastal dune slacks – a distinctive dragonfly (Odonata) habitat in the Słowiński National Park. *Przegląd Przyrodniczy*, 30 (2): 58-67.
19. MACKIEWICZ K., TOŃCZYK G. 2019. Obserwacje ważek (Odonata) w okolicach Sejny (Polska północno-wschodnia) w latach 2016-2017. – Records of dragonflies (Odonata) near Sejny (north-eastern Poland) in 2016-2017. *Odonatrix*, 15 (9): 1-28.
20. MASJUS P. 2019. Die Libellenfauna der Ostseeinseln Wollin (NW Polen) und Usedom (NO Deutschland) mit angrenzendem Festland – Frühjahrsaspekt 2018, und Anmerkungen zum Vorkommen von *Coenagrion armatum* (CHARPENTIER, 1840). – [The dragonfly fauna of the Baltic islands Wollin (NW Poland) and Usedom (NE Germany) with adjacent mainland – spring aspect 2018, and notes on the occurrence of *Coenagrion armatum* (CHARPENTIER, 1840)]. *IDF-Report*, 130: 1-40.
21. PAWLAK S. 2019. Nowe stanowiska żagnicy zielonej *Aeshna viridis* EVERS-MANN, 1836 (Odonata: Aeshnidae) w dolinie górnej Proсны (Wysoczyzna Wieruszowska). – New habitats of the Green Hawker *Aeshna viridis* EVERS-MANN, 1836 (Odonata: Aeshnidae) in the Upper Proсна Valley (Wieruszów Upland). *Odonatrix*, 15 (6): 1-7.
22. PEŠIĆ V., DMITROVIĆ D., SAVIĆ A., MILOŠEVIĆ D., ZAWAL A., VUKAŠINOVIĆ-PEŠIĆ V., VON FUMETTI S. 2019. Application of macroinvertebrate multimetrics as a measure of the impact of anthropogenic modification of spring habitats. *Aquatic Conservation: Marine and Freshwater Ecosystems*, 29 (2): 341-352.
23. RYCHŁA A. 2019. Besiedlung künstlicher Kleingewässer durch Großlibellen (Odonata: Anisoptera) – eine 4jährige Studie aus der Niederschlesischen Heide (SW Polen). – [Colonisation of small artificial water bodies by dragonflies (Odonata: Anisoptera) – a 4-year study from the Lower Silesian Forest (SW Poland)]. *IDF-Report*, 140: 1-18.
24. RYCHŁA A., BUCZYŃSKI P., CZECHOWSKI P., DUMAŃSKI J., KUSAL K., LEWANDOWSKA E., LEWANDOWSKI K., MICHALCZUK W., NIEWOLIK J., ORSKA M., OSTROWSKI K., PIELOT M., RAUNER-BUŁCZYŃSKA E., ŚWITAŁA D., ŚWITAŁA M., TAŃCZUK A., TARKOWSKI A., TOŃCZYK G., WAKULSKI R., WASYLKÓW E., WERENIEWICZ K., WISZNIOWSKA M. 2019. Najwcześniejsze obserwacje ważek (Odonata) notowane w kwietniu i maju 2018 r. w Polsce. – The earliest records of dragonflies and damselflies (Odonata) in Poland in April and May 2018. *Odonatrix*, 15 (4): 1-10.

² prof. dr hab. Jörn THEUERKAUF jest pracownikiem Muzeum i Instytutu Zoologii PAN w Warszawie

25. SENN P. 2019. New localities of southern darter *Sympetrum meridionale* (SELYS, 1841) and banded darter *S. pedemontanum* (MÜLLER in ALLIONI, 1766) (Odonata: Libellulidae) in northern Poland. – Nowe stanowiska szablaka południowego *Sympetrum meridionale* (SELYS, 1841) oraz szablaka przepasanego *S. pedemontanum* (MÜLLER in ALLIONI, 1766) (Odonata: Libellulidae) w północnej Polsce. *Odonatrix*, 15 (3): 1-6.
26. SNIĘGULA F., D'AMOUR NSANZIMANA J., JOHANSSON F. 2019. Predation risk affects egg mortality and carry over effects in the larval stages in damselflies. *Freshwater Biology*, 64 (4): 778-786.
27. SPYRA A., STRZELEC M. 2019. The implications of the impact of the recreational use of forest mining ponds on benthic invertebrates with special emphasis on gastropods. *Biologia*, 74 (8): 981-992.

Komunikaty konferencyjne

28. BUCZYŃSKI P., BUCZYŃSKA E., SAWICKA K., TARKOWSKI A. 2019. Wielka różnorodność biologiczna w małych, sztucznych zbiornikach: ważki (Odonata) piaskowni w Polsce środkowo-wschodniej. – [Great biodiversity in small artificial water bodies: dragonflies (Odonata) od sand excavations in central-eastern Poland]. [w:] XXVI Ogólnopolskie Warsztaty Bentologiczne, Spała, 23-25 maja 2019. Program, Streszczenia posterów. Uniwersytet Łódzki, Wydział Biologii i Ochrony Środowiska, Spała, 4.
29. BUCZYŃSKI P., BUCZYŃSKA E., TARKOWSKI A. 2019. Ważki (Odonata) pod presją suszy i ocieplenia: zmiany w faunie rezerwatu torfowiskowego na Polesiu Zachodnim. – [Dragonflies (Odonata) under pressure of drought and warming: changes in the fauna of the peat nature reserve in Western Polesie]. [w:] M. BUNALSKI, P. SIENKIEWICZ (red.). 51 Zjazd Polskiego Towarzystwa Entomologicznego oraz IX Ogólnopolska Konferencja Naukowa z cyklu „Ochrona owadów w Polsce” nt.: „Entomofauna środowisk wilgotnych i wodnych – różnorodność, ochrona i kierunki badań”, Urszulin, 10-13 września 2019 r., Polskie Towarzystwo Entomologiczne, Poznań, 7-8.
30. BUCZYŃSKI P., TARKOWSKI A., BUCZYŃSKA E. 2019. Libellengemeinschaften von Moorhabitaten unter dem Einfluss von Erwärmung und Dürre: eine Fallstudie aus Ostpolen. – [Dragonfly assemblages of bog habitats under the influence of warming and drought: a case study from Eastern Poland]. [w:] T. BENKEN, A. MARTENS, H. HUNGER, F.-J. SCHIEL (red.). 38. Jahrestagung der Gesellschaft deutschsprachiger Odonatologen (GdO e.V.). Programm, Allgemeine Hinweise, Kurzfassungen der Vorträge und Poster, Teilnehmerverzeichnis. 15. bis 17. März in Karlsruhe, 11.
31. MARCZAK D. 2019. Stan zachowania i ochrona czynna zalotki większej w Kampinoskim Parku Narodowym. – [Condition and active protection of the habitats of the Large white-faced darter in the Kampinoski National Park]. [w:] M. BUNALSKI, P. SIENKIEWICZ (red.). 51 Zjazd Polskiego Towarzystwa Entomologicznego oraz IX Ogólnopolska Konferencja Naukowa z cyklu „Ochrona owadów w Polsce” nt.: „Entomofauna środowisk wilgotnych i wodnych – różnorodność, ochrona i kierunki badań”, Urszulin, 10-13 września 2019 r., Polskie Towarzystwo Entomologiczne, Poznań, 35.
32. REWICZ T., TOŃCZYK G., NOWAK K., MAMOS T., GRABOWSKI M. 2019. DNA barcoding of Odonata in Poland — first step for the national freshwater macroinvertebrate reference library. [w:] S.J. ADAMOWICZ, T. EKREM, E. STUR, T. BAKKEN, M.D. MARTIN (red.). Scientific abstracts from the 8th International Barcode of Life Conference, Trondheim, Norway, 17–20 June 2019. *Genome*, 62: 425-426.

33. REWICZ T., MÓRA A., TOŃCZYK G., SZYMCZAK A., GRABOWSKI M., CALLEJA E., MAUCHART P., PERNECKER B., SANT Q., CSABAI Z. 2019. Odonata of Malta — filling a DNA barcoding gap in the Mediterranean. [w:] S.J. ADAMOWICZ, T. EKREM, E. STUR, T. BAKKEN, M.D. MARTIN (red.). Scientific abstracts from the 8th International Barcode of Life Conference, Trondheim, Norway, 17–20 June 2019. *Genome*, 62: 426.

Prace popularnonaukowe

34. SZEJA N. 2019. Entomofagia – aspekty żywieniowe i psychologiczne. – Entomophagy – nutritional and psychological aspects. *Kosmos*, 68 (3): 489-501.
35. TABOR M., ZYCHAL K., GÓRSKA-ANDRZEJCZAK J. 2019. Jak widzi owadzie oko? – [How does the insect eye see?]. *Wszechświat*, 117 (1-3): 50-59.

Literatura i recenzje

36. BUCZYŃSKI P. 2019. Recenzje – Reviews. WILDERMUTH H., MARTENS A. 2019. Die Libellen Europas. Alle Arten von den Azoren bis zum Ural im Porträt. Quelle & Meyer Verlag, Wiebelsheim, 958 s. ISBN: 978-3-494-01690-0. Cena: 39,95 € (ok. 170 zł). *Wiadomości Entomologiczne*, 38 (1): 63-64.

Sprawozdania

37. TOŃCZYK G. 2019. Sekcja Odonatologiczna Polskiego Towarzystwa Entomologicznego – 20 lat minęło. – The Odonatological Section of the Polish Entomological Society – 20 years have passed. *Odonatrix*, 15 (1): 1-12.

Varia

38. ZIELIŃSKI F.A. 2019. Odonatologom polskim w dniu święta ich. – [To Polish odonatologists on their holiday]. *Odonatrix*, 15 (2): 1.

Prace doktorskie

1. MROWIŃSKI P. 2019. Ważki (Odonata) Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego. – Dragonflies (Odonata) of the Barlinecko-Gorzowski Landscape Park. Wydział Biologii, Uniwersytet Szczeciński, Szczecin.
Promotor: dr hab. Andrzej ZAWAL, prof. nadzw. US

Prace magisterskie

1. SAWICKA K. 2019. Ważki (Odonata) piaskowni w Polsce środkowo-wschodniej. – Dragonflies (Odonata) of sand excavations in middle-eastern Poland. Wydział Biologii i Biotechnologii, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin.
Promotor: dr hab. Paweł BUCZYŃSKI, prof. nadzw. UMCS